

vangst ten Hove, van uitnoodigingen bij plechtige gelegenheden. behoeve ik niet te gewagen; eeniglijk moet ik uit achting voor hem, aan wien onze maatschappij zooveel is verschuldigd, Ul. zeggen, dat op den 7^{den} Novbr. 1823 de nagedachtenis van wijlen ons medelid J. H. VAN SWINDEN, in de maatschappij Felix Meritis is gevierd door den Heer D. J. VAN LENNEP, sints de eerste oprigting lid van het Instituut, en den Heer H. H. KLYN, dien wij ons verheugen ook thans als medelid te mogen begroeten, en de tegenwoordigheid eener kommissie uit het bestuur van het Instituut daarbij is verzocht geworden. Hoezeer uw voorzitter zich niet konde vertoonen in een genootschap, van welks lidmaatschap hij om zijne godsdienstige begrippen wordt uitgesloten, heeft hij de noodige zorg gedragen, dat het Instituut aldaar behoorlijk is vertegenwoordigd geworden.

De vermelding dezer treurplegtigheid op een onzer, hoezeer in reeds gevorderde jaren, evenwel der wetenschap, dezer instelling, en allen die hem gekend hebben, te vroeg afgestorven geleerden, brengt mij, gelijk Ul. allen, voor den geest de treffende verliezen, die wij in het afgelopen jaar hebben moeten lijden. Grievend zijn die verliezen, en Gijl. zult kunnen nagaan wat ik bijzonder daarbij moet gevoelen, wanneer ik geroepen ben uit den kleinen kring van vier vrienden, met welken ik nu dertig jaren geleden mijne akademische studien meer bijzonder heb beoefend, den dood te vermelden van twee die tot deze koninklijke instelling, in verschillende betrekkingen hebben behoord, beiden in den loop van dit Instituutsjaar overleden.

De eerste Klasse verloor in het afgelopen jaar de Heeren **MINCKELERS** en A. BLANKEN JANSZ. De eerstgenoemde was ook buiten dit Instituut lid der Koninklijke Akademie der wetenschappen en letterkunde te Brusel: verschillendheid van onderwerp onzer studien, afstand van woonplaats, gebrek aan betrekkingen hebben het mij onmogelijk gemaakt eenige bijzonderheden omtrent dit ons medelid optesporen, of te ontwaren

waar-

waardoor hij zich bij de wetenschappen verdienstelijk en dezer dubbele onderscheiding waardig gemaakt heeft. BLANKEN was een man, door zijne verdiensten als waterbouwkundige vermaard, die niet alleen als lid der eerste Klasse der maatschappij luister bijzette en door zijne werkzaamheden hare verrigtingen ondersteunde, maar die ook naar buiten werkte en den lande groote en gewigtige diensten bewees. Door den roem van zijnen broeder, ons geacht medelid J. BLANKEN, dien wij nog lange hopen in ons midden te zien, als overschaduwde, was A. BLANKEN zeker minder bekend dan hij zulks verdiende, doch alle die hem van nabij hebben gezien wisten hem op zijne waarde te schatten. Ook hij ondervond, hetgeen te meermalen gebeurt, dat iemand, die den luister van een naam of geslacht had kunnen uitmaken, door de grootheid van eenen ander op den achtergrond geplaatst, bij den meer oppervlakkigen beschouwer wordt voorbijgegaan; en toen zijn dood algemeen bekend werd, leverden ons onderscheidene nieuwspapieren de bijzonderheden van het leven van zijnen broeder, dien zij als den eenigen BLANKEN aanzagen.

Slechts een enkel lid verloor de tweede Klasse, doch deze was RHYNVIS FEITH. Wie FEITH was, en welke zijne verdiensten voor de Nederlandische letterkunde en dichtroem, behoeve ik zeker geenen uwer te zeggen; zijne werken zijn genoeg bekend. Hetzij hij in dichtmaat zijne gevoelige lier deed hooren, hetzij hij op het tooneel de groote bewegingen der menschelijke driften in werking voorstelde, hetzij hij in ongebonden stijl de zachtere hartstogten schilderde, hetzij hij wijsgeerig over de dichtkunde lesfen gaf, overal treffen wij den man van juist oordeel, van fijn gevoel, van keurigen smaak, van zuivere zedelijkheid en godsdienstigheid; jammer alleen, zoo het mij geoorloofd is bij den lof van hem, die zoo verre boven mijne beoordeeling verheven is, deze eenige aanmerking te voegen, dat hij door eene te groote zucht ter navolging van Duitschers en derzelve sentimenteele neiging, in zekere

op-

Hierop deed de Voorzitter de volgende Aanpraak:

MIJNE HEEREN, ZEER GEACHTE MEDELEDEN!

Op nieuw wordt ons de gelegenheid aangeboden, openlijk rekenschap af te leggen, hoe wij ons, naar vermogen, kwijten van de verhevene taak, door het achtbaar en doorluchtig Hoofd onzer Regering, als in naam des geheelen Vaderlands, ons opgelegd.

Als tolk uwer gevoelens bij deze plegtige gelegenheid, betaamt het mij in de eerste plaats, eenige hulde te bewijzen aan de nagedachtenis van hen, die de hand des doods onlangs aan dezen kring heeft ontrukkt. Wij betreuren het verlies van drie Leden, de Heeren J. P. MINCKELERS, ARY BLANKEN JANSZ., en J. A. UILKENS, en van eenen korrespondent, den Heer J. PIERSON THOLEN.

Het behoort tot de genoegens, die verbonden zijn aan het lidmaatschap des Instituuts, dat men in nauwe betrekking treedt ook tot zulke mannen van naam en geleerdheid, van wie men door verren afstand is verwijderd. Schoon de wijd en zijd in verschillende rigting verspreidde woonplaatfen de perfoonlijke tegenwoordigheid van vele Leden in de Hoofdstad op den duur moeilijk maken, is echter de geest van alle, immers van de meeste, beurtelings in de Vergadering aanwezig, en, hetgeen bij hoorbare stemme onmogelijk is, door wisseling van denkbeelden verstand en oordeel te scherpen, wordt door schriftelijke voordragt menigwerf op de treffelijkste wijze vergoed.

De Heer J. P. MINCKELERS van Maastricht was een der genen, die wij niet in ons midden mogten aanschouwen; doch hij waardeerde de gunst des Konings, die hem, bij de uitbreiding van het Instituut, eene plaats onder de nieuwe Leden aanwees. De blijken hiervan berusten

in de Archieven der Klasse, bestaande in wetenschappelijken arbeid, dien hij volvaardig ter overweging aanbod, en in oordeelvellingen, waartoe hij was uitgenoodigd. Al spoedig echter werden, door een ongelukkig toeval, zijn geest en ligchaam buiten vermogende werking gebragt, en hij zoo voor de Maatschappij verloren.

Ons geacht Medelid onderscheidde zich als grondig beoefenaar der Natuurkundige wetenschappen, en als leeraar van dezelve aan de opkomende jongelingschap.

In de eerstgenoemde hoedanigheid volgde hij den gang der Natuurkunde, in haren snellen tred, met rusteloozen ijver, gedurende eene reeks van jaren; nimmer verachterende, steeds zich bevindende op de hoogte van zijnen tijd. Bij voorkeur stelde hij zich ten doele, de menigvuldige ontdekkingen, die achtereenvolgens in verscheidene oorden van ons werelddeel werden aan den dag gebragt, te onderzoeken, te bevestigen, te volmaken; minder streefde hij naar nieuwe uitvindingen, schoon het ook hiertoe hem niet aan oorspronkelijk vernuft schijnt ontbroken te hebben. Tot een treffend blijk diene hetgeen hij over de bereiding van brandbaar gaz uit steenkolen reeds in den jare 1784 heeft uitgegeven. Zoo hij goedgevonden had meer van zijne begrippen en onderzoekingen door den druk gemeen te maken, zou zijn naam ook verder in het Noorden van ons Vaderland zijn doorgedrongen; in het Zuiden, bepaaldelijk in de stad zijner woning, waar men hem in zijn eigenlijken werkkring aanschouwde, wordt hij met betamelijken eerbied genoemd. Zijne verheffing tot Lid der Koninklijke Akademie te Brussel, en der Eerste Klasse van het Koninklijk-Nederlandsche Instituut, strekken tot onbedriegelijke bewijzen, dat ook de Hooge Regering zijne bekwaamheden en verdiensten huldigde.

Nog meer aanspraak evenwel op hoogachting en dankbaarheid heeft hij zich verworven, door zijne buitengewone geschiktheid voor het Na-
tuur-

tuurkundig onderwijs, in zijne verschillende betrekkingen, eerst als Hoogleeraar aan de voormalige Hoogeschool te *Leuven*, en vervolgens, aan de Centrale School, het Lycæum, het Athenaeum te *Maastricht*. Die zijne lesfen met vrucht hebben bijgewoond, getuigen niet alleen van zijnen ijver en den omvang zijner wetenschap, maar ook van zijne duidelijke voordragt, en ongemeene vaardigheid in het verrigten van proefnemingen. Vele bekwame mannen, die de voetstappen van hunnen meester waardiglijk drukken, zijn uit zijne school te voorschijn gekomen. Door zijne zorg prijkt Maastricht met een uitmuntend kabinet van Natuurkundige werktuigen, en eene wel ingerigte scheikundige werkplaats. Tot den ouderdom van 68 jaren toe, bragt de onvermoeide grijsaard menigwerf geheele dagen in dit geliefd verblijf door. De geestdrift, die hem bezielde, ging over tot velen, die hem omringden, en zoo werd de lust tot Natuurkundige bespiegeling algemeen en heerschende onder zijne stadgenooten.

Moge een van deze, een zijner leerlingen, ambtgenooten of vrienden zijn leven en bedrijf breeder ontwikkelen, en hij zoo in de Jaarboeken van Neêrlands Letterkundigen en wetenschappelijken roem, in de juiste waardering der nakomelingschap, den rang deelachtig worden, die hem toekomt!

ARY BLANKEN JANSZON was een man, die zijn geheele leven doorbragt in bemoeijingen van de uiterste aangelegenheid voor het geheele Vaderland.

Om zijn lof naar waarde te verkondigen, zoude men voornamelijk moeten aantoonen, hoe en in hoe verre hij deel had in de gewigtigste werkzaamheden, sedert zijne hulp bij den Waterstaat werd ingeroepen.

Bij het Bataafsche Genootschap der proefondervindelijke wijsbegeerte werd zijn arbeid met goud bekroond, en, sedert hij, eerst als korres-
pon-